

de ADRIANA POPESCU

Paul Everac (II)

1959, 23 august — *DESCOPERIREA*, piesă în 3 acte.

Teatrul Muncitoresc C.F.R. Giulești. Decoruri și costume: Sanda Mușatescu. Cu N. N. Matei, Eugenia Eftimie, Ion Vilcu, C. Tăpîrdea, Al. Azoitei, Aurel Ghițescu, Ernest Maftel, Sergiu Demetriad, Colea Răutu, C. Gheorghiu, Gh. Dumbrăveanu, Ion Pascu, Radu Gh. Zaharia, Mircea Gheorghiu, Petre Laurențiu.

Drama Descoperirea se intitulează astfel fiindcă vrea să dovedească în ce fel un ofițer român din vechea armată, fiu de muncitori ceferiști, și-a regăsit simțul de clasă, adică s-a redescoperit pe sine, cu sprijinul alor săi, în luptele eliberatoare din August 1944. (Mihnea Gheorgău — „Contemporanul“, septembrie 1959).

„Evocarea evenimentelor istorice de la 23 August 1944, autorul a realizat-o, din punctul de vedere al cadrului și materialului dramatic general, zugrăvind-ne un crîmpci din lupta ceferistilor ploieșteni, în cadrul căreia a făcut să ia naștere și să se dezvolte drama sufletească a lui Nelu Drocan. (...) Avem deci aici o încercare de zugrăvire complexă a împrejurărilor istorice, unită cu o dramă individuală și de familie...“ (Radu Popescu — „România liberă“, 26 septembrie 1959).

1961, 6 mai — *OCHIUL ALBASTRU*, piesă în două părți (frescă dramatică), Teatrul Muncitoresc C.F.R. Giulești. Regia Horea Popescu. Decoruri și costume: Tody Constantinescu. Cu Eugenia Bădulescu, Cornel Vulpe, Grațela Albini, N. Sireleanu, Mircea Cruceanu, Colea Răutu, Constanțin Gheorghiu, Ștefan Bănică, Simion Negrilă, Al. Azoitei, Sergiu

Demetriad, Paul Ioachim, N. N. Matei, Mircea Dumitru, Ion Vilcu, Al. Vasiliu, Ernest Maftel, Șt. Mihailescu-Brăila, Maria Georgescu-Pătrașcu, Radu Gh. Zaharia, Cecilia Teodoru, Mihai Constantinescu, Gh. Dumbrăveanu, Petre Laurențiu, Dory Costin, Minel Klepper, Stelian Mihailescu, Sevesta Panaitescu, Gavril Tănase și alții.

Piesa s-a mai jucat la teatrele din Arad, Iași.

„Paul Everac s-a dovedit îndrăzneț vînd să scrie singur — și într-o singură piesă — istoria Bicazului și a oamenilor care au făcut hidrocentrale (...). Tehnica secțiunilor în fizionomia unor medii variate este utilizată și aici.“ (George Gană — „Contemporanul“, 19 mai 1961)

.....[se observă] lipsa unui criteriu de selecție, ceen ce a determinat aglomerarea inutilă de fapte și personaje.“ (Valeriu Râpeanu — „Luceafărul“, 15 mai 1961)

Alte opinii: T. Zamfir — „Teatrul“ 7/1961; Paul Everac — „Teatrul“, 9/1961.

1962, 9 aprilie — *COSTACHE ȘI VIAȚA INTERIOARĂ*, dramă și comedie în trei acte (șase tablouri), Teatrul Național „Vasile Alecsandri“ din Iași. Cu Const. Dinulescu, Dorin Varga, Saul Taișler, Virgiliu Costin, Adrian Tuca, George Macovei, Adina Popa, Virginia Carabin-Raiciu, Margareta Pogonat, Aurora Ardeleanu.

La cîteva zile după Iași (la 22 aprilie), are loc premiera aceleiași piese la Teatrul „Eulandra“ din București, în direcția de scenă a lui Ion Olteanu — artist emerit. Decoruri Teodor Constantinescu; costume: Liviu Ciulei — artist emerit. Cu Octavian Cotescu, Mircea Albulescu, Mihai Mereuță, Misail Chiriță/Gheorghe Novac, Dan Damian, Sorin Balaban, Lucia Mara/Aurelia Sorescu, Nastasia Șova, Maria Marsellos, Lucia Cristian.

Piesa s-a mai jucat la teatrele din Sibiu (1961—1962), Oradea și Brașov (1962—1963).

„Un mare șantier și-a încheiat lucrările. (...) Lu hidrocentrala Runcu 3 au rămas doar 14 oameni (...).

Paul Everac a ales tocmai un asemenea loc și un asemenea moment pentru desfășurarea demonstrației sale dramatice cu privire la formarea și dezvoltarea noilor relații între oameni în societatea noastră, cu privire, în-deosebi, la dezvoltarea noilor raporturi între individ și colectivitatea socială. Pentru că, spune piesa, procesul de formare a omului socialist are loc și aici, ca pretutindeni pe întinsul patriei noastre, conflictul între nou și vechi desfășurându-se în sfera conștiinței oamenilor muncii, concretizându-se în lupta împotriva mentalității înguste individualiste, pentru deplina identificare a intereselor și aspirațiilor individului cu interesele și perspectiva largă a colectivității.

Ceea ce merită a fi remarcat, între altele, în piesa Costache și viața interioară este climatul etic nou în care se mișcă personajele”. (Margareta Bărbuță — „Contemporanul”, 18 mai 1962).

Alte opinii: Vicu Mindra — „Gazeta literară”, 22 aprilie 1962; Mircea Țoca — „Tribuna”, 25 octombrie 1962; C. Paraschivescu — „Contemporanul”, 3 august 1962.

1964. 6 martie — ȘTAFETA NEVĂZUTĂ, piesă în trei acte (12 tablouri), Teatrul Național. Regia: Moni Ghelerter. Scenografia: Mihai Tofan. Cu: Costache Antoniu, Marcela Rusu, Toma Dimitriu, Emanoil Petruț, Simona Bondoc, Matei Gheorghiu, Florin Piersic, Chiril Economu, N. Gr. Bălănescu, Marcel Angheliescu, Gr. P. Nagacevski, Marian Hudac, Șerban Holban, Victor Moldovan, Liviu Crăciun. Costache Diamandi, Coca Andronescu, Draga Olteanu, Petre Pătrașcu, Ion Iliescu, Catița Ispas.

Piesa s-a mai jucat la Teatrul Maghiar de Stat din Cluj (1964—1965, regia Gh. Harag); Teatrul Maghiar de Stat din Satu Mare (1934—1965), teatrele din Piatra Neamț, Petroșani, Tîrgu Mureș (secția maghiară) și Timișoara (Teatrul Maghiar de Stat) — în 1971.

Tot în 1971 s-a realizat un spectacol de teatru TV în regia lui N. Motric.

„Noua piesă a lui Paul Everac aduce în scenă oameni de azi, legați între ei de nobilul ideal al comunismului, al construirii sale concrete, chiar dacă nu se cunosc sau chiar dacă intră vremelnic în conflict. În momentul când Anghel Dobrian, noul director al unei în-

treprinderi industriale, numit în locul predecesorului lui, Velcescu, destituit pentru că treaba mergea prost, descoperă că, dimpotrivă, munca fostului director stă la baza actualelor succese, că o serie de împrejurări nefavorabile, precum și unele greșeli, au umbrit această perioadă din viața uzinei și au dat prilejul unor elemente corupte și iresponsabile să denatureze realitatea, să defăimeze munca lui Velcescu, în acel moment Dobrian începe lupta pentru reabilitarea tovarășului său necunoscut. (...) E meritul autorului de a fi reușit să conducă cu măiestrie (pînă la un punct) acest proces de un dramatism nu exterior, ci de substanță, al descoperirii și cunoașterii unor oameni de egală bună-credință, animați de idealuri comune, care încep prin a intra într-un ascuțit conflict.” (Traian Șelmaru — „Scinteia”, 9 aprilie 1964)

„...În mod deosebit, se cuvine relevată apariția în peisajul literaturii noastre dramatice, odată cu această piesă, a unui erou cu adevărat contemporan, purtător de cuvînt curajos și înflăcărat al mesajului de înalt umanism specific lumii noastre morale. (...) Tenacitatea, spiritul viu și energic cu care Dobrian „se bate” pentru tovarășii săi, nedreptățiți, acordă piesei o tensiune bărbătească, o încordare plină de semnificații etice care cuceresc admirația spectatorului.” (Dinu Săraru — „Scinteia tineretului”, 12 aprilie 1964).

Alte opinii: Mircea Angheliescu — „Contemporanul”, 27 martie 1964 Vicu Mindra — „Gazeta literară”, 9 aprilie 1964; Ileana Popovici — „Teatrul”, 5/1964; Virgil Munteanu — „Teatrul”, 10/1971; Al. Covaci — „Tribuna”, 23 decembrie 1971; George Genciu — „Munca”, 23 decembrie 1971; C. Paraschivescu — „Teatrul”, 1/1972.

1965. 8 aprilie — HIMERA, comedie, Teatrul Mic. Regia: Valeriu Moiescu. Scenografia: Elena Simirad Munteanu. Cu: H. Nicolaide, Marin Moraru, N. Pomoje, Magda Popovici/Elena Pop, Nicolae Tomazoglu/Al. Lungu, Titus Lapeș, Andrei Codarcea, Ion Anghel/Constantin Dinescu, Val. Lefescu, Mișu Andreescu, Karin Rex, Natalia Lefescu.

„Scăderea lui Everac, capabil de multe subtilități, este de a-și fi construit comedia numai pe personajele negative, și de a fi lăsat în umbră pe posibili pozitivi, singurii prin care, în sfera comediei sale puteau pătrun-

de fărâ nici un fel de ostentație, predică și didacticism — citeva idei noi, citeva argumente convingătoare...

Dar pe linia farsei, și în sfera ei, nu lipsesc deloc momentele de prezență ale bunului scriitor care este Everac, în primul rând în caracterizarea celor doi eroi principali, realizată, dacă nu cu mijloace noi, cel puțin cu o mână sigură, cu imaginile hazului enorm, nu rareori irezistibil." (Radu Popescu — „Magazinul”, 20 iunie 1964).

Alte opinii : Dinu Săraru — „Gazeta literară”, 23 iulie 1964.

1965, noiembrie — **SIMPLE COINCIDENȚE** — piesă în două părți și un intermezzo (10 tablouri), Teatrul de Stat „Matei Millo” din Timișoara. Scenografia : Emilia Jivanov. Cu : Ovidiu Moldovan, Ștefan Iordănescu, Garofița Bejan, Gh. Stoian, Geta Iancu și alții. Spectacolul Teatrului Mic fiind considerat unanim de critică drept cel mai semnificativ, consemnăm realizatorii și interpreții : Regia : Ion Cojar. Decoruri și costume : Adriana Leonescu. Cu : George Constantin, Corina Constantinescu, Ovidiu Moldovan — student I.A.T.C., Carmen Galin — studentă I.A.T.C., Ion Manta — artist emerit, Gh. Ionescu-Gion, N. Neamțu-Ottonel — artist emerit, Cosmin Gheară — student I.A.T.C., Elena Pop, Ion Focșăneanu.

Piesa s-a jucat în numeroase alte teatre din țară : Bacău, Brașov, Brăila, Oradea, Pctroșani, Pitești, Satu Mare (secția maghiară), Craiova, Tîrgu Mureș (secția maghiară), Arad, la I.A.T.C. etc.

„Văzută din perspectivă exterioară, piesa lui Paul Everac ar putea fi înțeleasă ca o năzuință de a cuprinde, în tablouri rapide, citeva secțiuni transversale din viața noastră socială. Eroi își alternează prezența definind, de fiecare dată, raporturi și situații generale : părinți și copii, părinți și profesori, tineri între ei, relații de familie, indeletniciri profesionale și existență personală intimă. Scena este un loc de intersecție între traiectoriile unor destine singulare avînd, în același timp, și un tîlc de reprezentare a unor categorii mai largi ; piesa conține intimplări, reprezintă gesturi și fapte, dar și momente de răsfrîngere a eroilor asupra lor înșiși, măsuri ale vieții lor de adîncime, ale unor atitudini etice, ale simțului datoriei față de sine și față de ceilalți. Simple coincidențe depășesc astfel modestia formulării titlului : tind, în același timp, către frescă exterioară și relevare de

adîncime.” (Ion Biberi — „Gazeta literară”, 21 aprilie 1966)

„Personajul principal al piesei mele este nevoia de a crește. Ea reprezintă sensul vremii noastre.

Problema principală a piesei mele este comunicația dintre oameni, din unghiul vîrstelor, funcțiilor, mentalităților și aspirațiilor lor.” (Paul Everac — în caietul-program al spectacolului de la Teatrul Mic, 1966)

„Un tată are o discuție congestionată cu fiul său, elev adolescent, își propune să aște răspunsul cel mai obiectiv cu privire la întrebarea ce o ridică discordia lor vremelnică și atât că făcînd un ocol lung și incomod — pentru că refuză soluțiile simplificatoare — ne atrage într-o dezbatere amplă asupra raporturilor între generații și a responsabilităților fiecăreia... (...) Relațiile dintre tată și fiu au multă culoare, aici manifestîndu-se talentul lui Paul Everac de a angaja între personajele sale conversații naturale, degajate, cu acel talent pe care Liviu Rebreanu îl numea, într-o cronică de demult despre Ibsen, «harul imitației desăvîrșite a mersului unei convorbiri». Personajele Simplelor coincidențe au, ca și în Ferestre deschise sau Ochiul albastru, voluptatea confesiunii (concretizată uneori în monologuri) ; e o particularitate a acestor dramaturgii.” (Valentin Silvestru — „Contemporanul”, 19 noiembrie 1965)

Alte opinii : Ion Pascadi — „Scînteia tineretului”, 3 noiembrie 1965 ; Tr. Liviu Birănescu — „Tribuna”, 4 noiembrie 1965 ; Maria Nicoară — „Orizont”, 1/1966 ; Dinu Săraru — „Luceafărul”, 26 martie și 2 aprilie 1966 ; Ana Maria Popescu — „Contemporanul”, 8 aprilie 1966 ; C. Paraschivescu — „Teatrul”, 5/1966 ; Tr. Șelmaru — „Teatrul”, 5/1966 ; Radu Popescu — „România liberă”, 4 mai 1966 ; Mihai Ungheanu — „Scînteia tineretului”, 4 mai 1966 ; Florian Potra — „Munca”, 4 mai 1966 ; Victor Parhon — „Ramuri”, 5/1966, B. T. Rîpeanu — „Contemporanul”, 31 iunie 1966 ; V. Ducea — „Teatrul”, 6/1966 ; N. Zamfir — „Contemporanul”, 10 iunie 1966 ; Al. Cerna-Rădulescu — „Argeș”, 2 iunie 1966 ; Ilie Rusu — „Teatrul”, 7/1966 ; D. Chirilă — „Familia”, decembrie 1966 ; Ion Cocora — „Tribuna”, 25 mai 1972 ; R. Gheorghiu — „Flacăra”, 27 iunie 1986 ; D. Chirilă — „Teatrul”, 7—8/1986. 1967, 11 ianuarie — **PATIMI (SUBSOLUL)**, piesă în trei acte (opt tablouri). Teatrul „Nottara”. Regia : Sorana Coroamă. Cu :

G. Demetru, Rodica Sanda Țuțuianu, Ion Popa, Ștefan Iordache, Anda Caropol, Eugenia Bosinceanu.

Piesa s-a mai jucat la teatrele din Birlad și Sibiu și la Teatrul Național din Cluj-Napoca (în regia autorului) și a fost transmisă într-un spectacol de televiziune.

„...autorul nu se poate împiedica să constate că prefacerile vertiginoase și inevitabile ale epocii schimbă nu numai haina, ci și suflul omului, pătrunzând în structurile mai adânci ale unei lumi spirituale care se simțea pînă mai ieri stăpînită pe valorile ei imuabile. Ce se întâmplă, deci, cu suflul românesc? Ce rămîne și ce se pierde în trecerea lui inevitabilă dintr-o matrice formativă în alta? Care e prețul care trebuie plătit și cum ar putea să supraviețuiască valori morale definitorii pentru o colectivitate etnică, în confruntarea lor cu structuri relaționale interumane proprii noilor condiții de viață materială, determinate de un impetuos progres tehnic? (...)

Departate de a avea soluții la toate întrebările... autorul încearcă totuși să pună problema și scrie un «eseu despre organicitate» (...) Pentru Paul Everac organicitatea a rămas nu numai un criteriu estetic, ci, în primul rînd, un criteriu moral, în afara căruia criteriile estetice pot deveni — și deseori riscă să devină! — simple justificări discutabile, străine de esența trăirii operei.

Subsolul trăirii pare să legitimeze astfel accesul la patimile înțelegerii.” (Victor Parhon — „O pledoarie pentru organicitate” în volumul „A cincea lebedă” de Paul Everac, Teatrul comențat, București, Editura Eminescu, 1982, vol. I, p. 11—15)

„Surpriza pe care ne-o face Paul Everac, cel mai consecvent și mai autentic actual dintre toți dramaturgii noștri, este de a ne înfățișa un erou sadovenian, și de a ne face să participăm la o dramă sufletească și la un conflict de concepții ale căror prime analize și date le datorăm unui anumit unghi al perspectivei sadoveniene asupra țărânului român.” (Radu Popescu — „România liberă”, 15 ianuarie 1967)

„Mie mi se pare că, astfel judecate, atributele piesei se îngustează, și chiar se atenuează o bună parte din însușirile ei de a reverbera semnificații contemporane. (...) Criza de adaptare, de reechilibrare interioară pe care o trăiește Matei Rîzea are o valoare simbolică pentru un întreg și complicat și adesea dureros proces de transfor-

mări spirituale, cu ample repercusiuni în viața țărânului român, solicitat de revoluția socialistă, care a ridicat în fața lui șantierul construcției unei vieți noi, visată, nădăjdută... Repet, e vorba de o criză de integrare a acestor valori într-un univers nou, ce le încorporează prin însăși esența lui vitalist-umanistă, dar pe care eroul îl percepe inițial, cu sentimentul paradoxal al violenței proprii lui experiențe de viață.” (Dinu Săraru — „Al treilea gong”, București, Editura Eminescu, 1973, p. 128—133)

„Ultimul erou al lui Paul Everac nu izbutește să-și configureze o dramă, nu impune măcar prin violența trăirii, cazul său dilatăndu-se prea mult pe parcurs și coliziunea avînd loc vag, între un ins singular, care-și revendică mai mult sieși o explicație, și un mediu care se dovedește a nu fi cîtui de puțin ostil.” (Valentin Silvestru — „Contemporanul”, 10 februarie 1967)

Piesa *Patimi* a stîrnit numeroase discuții în contradictoriu în presa de specialitate. Dramaturgul și-a exprimat, cu acest prilej, opinia despre lucrarea sa într-un articol intitulat „Istoria *Patimilor* sau cum se scrie, se valorifică și se înțelege o piesă contemporană”, în volumul „Încotro merge teatrul românesc?”, București, Editura Eminescu, colecția „Masca”, 1975, p. 99—111.

Alte opinii: Romulus Vulpesco — „Gazeta literară”, 26 ianuarie 1967; Manase Radnev — „Informația Bucureștiului”, 16 februarie 1967; Călin Căliman — „Teatrul” 3/1967; Șt. Oprea — „Cronica” 14 octombrie 1967; Constantin Cubleșan — „Tribuna”, 22 februarie 1968; Al. Căprariu — „Contemporanul”, 1 martie 1968. Virgil Ardeleanu — „România liberă” 22 mai 1968.

1968, 11 martie — CONTRAPUNCTE Spectacol-coupé alcătuit din piesele într-un act *IFIGENIA ÎN TAURIDA* (cu Gina Petrini), *URME PE ZĂPADĂ* (cu Cornel Coman [Horia], George Oancea [Crișan], Maria Ciorteș și Doina Mavrodin) și *ANA* (cu Victoria Dinu / Gina Petrini și Mircea Bașta). Teatrul „Bulandra”. Regia: Paul Everac. Scenografia: George Ștefănescu. Piesele s-au mai jucat la Ploiești (1978) și Turda (1984—85).

„Ifigenia în Taurida... o lucrare de început, pe linia teatrului francez poetic de reinterpretare a mitologiei eline, cam schematică și fără o reală anvergură tragică.

Urme pe zăpadă este o evocare istorică țesută în jurul figurii eroice a lui Horia, care, după înăbușirea răscoalei, hăituit de oamenii stăpînirii, se refugiază în munți, însoțit de Crișan. (...)

Reluând tema creatorului capabil de cele mai dureroase jertfe pentru a-și desăvârși opera, temă tradițional asociată cu legenda meșterului Manole, Paul Everac își îngăduie în Ana o parafrază destul de îndrăznească, dar și hazardată, răsturnând datele cunoscute și modificând trăsăturile eroului. (...) Ana are o complexitate și subtilități care o apropie mai mult de Dalida, decât de țărâna duioasă și inocentă din legenda populară. În schimb, i-a dat prilejul să scrie un text de aleasă calitate literară". (O. Constantinescu — „Viața românească”, 5/1969).

Alte opinii: Ioana Popescu — „România literară”, 3 aprilie 1969; N. Carandino — „Steaua”, 6/1969; E. Manu — „Tribuna”, 11 decembrie 1969; Radu Albala — „Teatrul”, 11/1978; Ioan Lazăr — „România literară”, 30 noiembrie 1978; M. Bărbuță — „Teatrul”, 2/1985.

Urme pe zăpadă intrînd și în componența altui spectacol-coupé, intitulat FOCURI NESTINSE (1971), vezi și opiniile critice citate la spectacolul menționat.

1969, 29 aprilie — CINE EȘTI TU? Triptic alcătuit din piesele într-un act CITEVA PALME FALSE, CAFEA NESS CU APROXIMATII și LOHENGRIN SAU PLACEREA ZORILOR.

Teatrul Național din București. Regia: Horea Popescu. Scenografia: Elena Pătrășcanu-Veakis. Cu: Irina Răchițeanu și Gheorghe Cozorici, Coca Andronescu și Mihai Fotino, Carmen Stănescu și Colea Răutu.

În aceeași formulă-coupé, spectacolul s-a jucat la Pitești (studioul experimental), Sfîntu Gheorghe, Constanța, Iași, Ploiești

„...aria ideilor și sentimentelor cuprinse în micile drame — ipostaze ale identității umane înstrăinate — e mult mai întinsă decît s-a crezut”. (Valeria Ducea — „Teatrul” 5/1971).

„Acest autor scrie și reprezintă mai multe piese decît sîntem în stare să apreciem; ne propune totuși o întîrziere specială asupra monoactelor, monoacte care nu sînt totdeauna simple game ale unui virtuoz obligat înainte de concert la exerciții de digitație. În opera lui Paul Everac, autor dramatic tentat să-și schimbe — poate de teama căderii în manieră — modalitățile de comunicare,

Cine ești tu? reprezintă o probabil trecătoare oprire în apele absurdului. Ar fi de dorit însă ca multiplele aventuri să-i ajute la descoperirea adevărului său interior”. (N. Carandino — „Steaua”, 8/1969)

Alte opinii: Florica Ichim — „România liberă”, 13 iunie 1969; O. Constantinescu — „Viața românească”, 10/1969; E. Vasiliu — „Tomis”, 5/1971; Mihai Crișan — „Teatrul”, 5/1972.

1969, aprilie — BALETUL ELECTRONIC. Teatrul de Stat „Matei Millo” din Timișoara. Regia: Paul Everac. Scenografia: Emilia Jivanov și V. Oprișan. Cu: Gh. Leahu, Radu Avram, Ovidiu Moldovan, Anatolie Cobet, Daniel Petrescu, Gheorghe Pătru, Irene Flamann, Eusebiu Ștefănescu, Geta Iancu, Florina Cercel-Perian, Miron Nețea, Camil Georgescu, Ștefan Sasu și alții.

„Piesa, fără îndoială generoasă în intențiile ei, își învederează, mai ales în partea a doua, fisurile de construcție — ceea ce este destul de ciudat la un dramaturg dibaci de talia lui Paul Everac. Se pare că ispita unei arhitectonici originale și, fără îndoială, atrăgătoare, a condus la risipire în această lucrare dramatică”. (Traian Liviu Birănescu — „Cronica”, 24 mai 1969).

„...autorul și-a propus o sinteză a celor mai diverse stiluri, modalități de expresie, în dorința explicit afirmată de a reuși o imagine dramatică, pe cît mai exact adecvată spiritului vieții moderne. Caracterizată — adică — prin interferențe, simultaneități, complexități ale tuturor zonelor de exercițiu social, afectiv, cultural. Piesa are deci o structură programatică compozită, se organizează într-un sistem celular, în care fiecare compartiment corespunde unei situații, unor personaje capabile — chiar numai prin simpla lor existență — să dezvolte semnificații. (...) Pretextul este o întreprindere dintre cele mai obișnuite — nucleul social care adună în destine paralele «cazurile» examinate de Paul Everac.” (Dinu Kivu — „Contemporanul”, 25 aprilie 1969).

Alte opinii: M. Corbeanu — „Orizont”, 7/1969.